

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2007

Nr 60

Nr 60

LANDSKAPSLAG

om posttjänster

Föredragen för Republikens President den 29 juni 2007

Utfärdad i Mariehamn den 23 augusti 2007

I enlighet med lagtingets beslut¹ föreskrivs²:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Lagens syfte är att säkerställa att posttjänster av god kvalitet och särskilt samhällsomsfattande tjänster finns att tillgå på likvärdiga villkor i hela landskapet.

Det ankommer på landskapsregeringen att tillse att samhällsomsfattande tjänster finns att tillgå i samtliga kommuner i landskapet.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen tillämpas på tillhandahållande av posttjänster om inte annat föreskrivs nedan.

Denna lag tillämpas inte på posttjänster avseende

- 1) tidningar och tidskrifter,
- 2) brev försändelser, om tjänsterna till omfattningen är av mindre betydelse med hänsyn till det syfte som anges i 1 §,

3) en näringsidkares interna verksamhet och inte heller

4) brev försändelser, om tjänsterna baserar sig på individuella avtal.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *postverksamhet* tillhandahållande av posttjänster och samhällsomsfattande tjänster mot avgift,

2) *posttjänster* tjänster som innefattar insamling, sortering, transport och överlämnande av postförsändelser,

3) *samhällsomsfattande tjänster* ständigt tillhandahållande av posttjänster enligt 4 § för alla användare i landskapet,

4) *inlämningsställen* de fysiska anordningar, inbegripet brevlådor, där postförsändelser kan avlämnas,

5) *insamling* förfarandet att samla upp postförsändelser som lämnats vid inlämningsställen,

6) *utdelning* överlämnande av postförsändelser till deras adressater,

¹) Lr framst. nr 11/2006-2007

Nu bet. nr 2/2006-2007

²) Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG, EGT nr L 15, 21.1. 1998, s. 14

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/39/EG, EGT nr L 176, 5.7. 2002, s. 21

7) *postförsändelse* brevöversändelser och postpaket,

8) *brevförsändelse* ett adresserat brev eller postkort som väger högst två kilo,

9) *postpaket* ett adresserat paket,

10) *postföretag* en tillståndshavare enligt 6 §,

11) *den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster* en tillståndshavare som avses i 6 § och som ålagts skyldighet att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster,

12) *avsändare* en fysisk eller juridisk person som en postförsändelse härrör ifrån,

13) *mottagare* den på en postförsändelse anecknade mottagaren,

14) *användare* varje fysisk eller juridisk person som i egenskap av avsändare eller mottagare drar nytta av att samhällsomsfattande tjänster tillhandahålls,

15) *rekommenderad försändelse* en tjänst som består av en försäkring till fast pris mot att försändelsen förkommer, stjäls eller skadas,

16) *assurerad försändelse* en tjänst som består av en försäkring till det värde avsändaren anger mot att försändelsen förkommer, stjäls eller skadas,

17) *mottagningsbevis* en handling på vilken mottagaren kvitterat mottagandet av en försändelse samt med

18) *gränsöverskridande post* post från landskapet Åland till ort utanför landskapet eller vice versa.

2 kap.

Samhällsomsfattande tjänster

4 §

De samhällsomsfattande tjänsternas innehåll

De samhällsomsfattande tjänsterna omfattar 1) förmedling av till mottagaren adresserade brevöversändelser som väger högst två kilo och postpaket som väger högst tio kilo eller, när fråga är om postpaket från ort utanför landskapet, som väger högst 30 kilo, samt

2) tjänster som gäller rekommenderade och assurerade försändelser.

Den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster skall i varje kommun ha åtminstone ett verksamhetsställe där samhällsomsfattande tjänster tillhandahålls.

Varje användare skall ha möjlighet att på ett inlämningsställe som ligger på rimligt avstånd från användarens bostad eller verksamhetsställe lämna in brevöversändelser för att transporteras av den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster.

Minst en insamling och minst en utdelning skall göras varje arbetsdag. Beträffande undantag från denna skyldighet finns bestämmelser i 11 §.

De samhällsomsfattande tjänsterna omfattar såväl post inom landskapet som gränsöverskridande post.

5 §

Kvalitetsnormer för de samhällsomsfattande tjänsterna

Av de brevöversändelser inom landskapet som är avsedda att nå adressaten senast nästa arbetsdag skall 85 procent nå adressaten den dagen och resterande del därpå följande arbetsdag.

Gränsöverskridande post inom Europeiska gemenskapen skall delas ut så att minst 85 procent av försändelserna nått adressaten på den tredje dagen och 97 procent av försändelserna på den femte dagen, räknat från inlämningsdagen.

Den som tillhandahåller samhällsomsfattande tjänster skall följa gemenskapens interna kvalitetsnormer för gränsöverskridande post.

3 kap.

Postverksamhet

6 §

Beviljande av tillstånd m.m.

Postverksamhet får utövas av sammanslutningar, ämbetsverk, inrättningar och stiftelser som beviljats tillstånd av landskapsregeringen.

Tillstånd skall beviljas om sökanden har tillräckliga resurser att fullgöra åtagandena för ett företag som utövar postverksamhet och det saknas anledning att ifrågasätta sökandens förmåga att följa bestämmelserna rörande postverksamhet.

Tillstånd för postverksamhet får beviljas för högst 20 år i sänder. Tillståndshavaren har inte rätt att överföra tillståndet på någon annan. Överförande mellan moderbolag och helägt dotterbolag är dock tillåtet men skall utan dröjsmål anmälas till landskapsregeringen.

7 §

Tillståndsvillkor

Tillstånd enligt 6 § får förenas med villkor

1) om skyldighet för tillståndshavaren att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster enligt 4 och 5 §§ samt

2) rörande tillståndshavarens verksamhetsområde, typer av brevöversändelser, insamling och prissättning samt beträffande andra omständigheter som bedöms väsentliga för att säkerställa tjänsternas kvalitet, tillgänglighet och effektivitet.

Villkoren för tillstånd får ändras när särskilda skäl till detta föreligger eller om detta är

nödvändigt för säkerställande av att samhälls-
omfattande tjänster tillhandahålls.

8 §

Ansökan om tillstånd

En ansökan om tillstånd för postverksamhet riktas till landskapsregeringen. Av ansökan skall framgå

- 1) sökandens namn och hemort,
- 2) det område för vilket tillstånd söks, om ansökan inte avser landskapet i dess helhet,
- 3) vilka slag av posttjänster sökanden avser erbjuda,
- 4) leveransvillkoren för posttjänsterna,
- 5) utredning om att sökanden innehar i 6 § 2 mom. förutsatta resurser för bedrivande av postverksamhet samt
- 6) eventuell annan utredning som sökanden anser relevant eller som landskapsregeringen anser nödvändig.

Till ansökan skall fogas utdrag rörande sökanden ur allmänt register över det slag av organisation som sökanden utgör eller, om sökanden inte är registrerat i sådant, annan motsvarande utredning rörande sökanden samt det senast fastställda bokslutet, om sökanden är bokföringsskyldig. Sökanden skall också förete en för två år utarbetad översiktlig plan över den postverksamhet som skall bedrivas samt en finansieringskalkyl.

4 kap.

Postföretagens skyldigheter

9 §

Mottagning av försändelser

Ett postföretag är skyldigt att mot gällande avgift ta emot och till mottagaren förmedla brevårsändelser i enlighet med tillståndsvillkoren och sina leveransvillkor. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster är dessutom skyldig att mot gällande avgift ta emot och till mottagaren förmedla postpaket av det slag som avses i 4 § 1 mom. Ett postföretag kan dock vägra ta emot eller förmedla en brevårsändelse om

- 1) försändelsen innehåller farliga ämnen, föremål eller produkter som det enligt lag är förbjudet att transportera eller vilka på annat sätt är lagstridiga eller vilka uppenbart orsakar fara för människor eller egendom,
- 2) försändelsen innehåller levande djur,
- 3) försändelsens innehåll är särskilt känsligt för värme eller kyla,
- 4) försändelsen innehåller flytande ämnen eller föremål som lätt går sönder eller bryts eller om

5) försändelsen är oförsäkrad och innehåller pengar, värdepapper eller något annat värdefullt.

10 §

Utdelning

En brevårsändelse skall överlämnas till mottagaren på dennes adress eller lämnas i en för mottagande av post avsedd anordning som är belägen inom ett med hänsyn till de lokala förhållandena rimligt avstånd från den adress mottagaren angivit. För att utdelningen skall ske på ett ändamålsenligt sätt kan formerna för utdelningen bestämmas med beaktande av lokala förhållanden, mottagarens särskilda personliga behov och andra relevanta omständigheter.

Brevårsändelser skall delas ut åtminstone en gång varje arbetsdag, om inte något oöverstigligt hinder, en bestämmelse i lag, ett avbrott i trafiken eller någon annan liknande omständighet hindrar utdelning av post.

Postpaket skall delas ut inom rimlig tid. Postpaket och brevårsändelser som skall kvitteras kan utdelas på postföretagets verksamhetsställe. I sådana fall skall en särskild ankomstavi tillställas mottagaren.

11 §

Undantag från insamlings- och utdelningsbestämmelserna

I fråga om posttjänster till mottagare i svårtillgängliga skärgårdsområden eller invid vägar som inte är allmänt trafikerade har ett postföretag rätt att avvika från den insamlings- och utdelningstäthet som föreskrivs i 4 § 4 mom. och från den utdelningstäthet som föreskrivs i 10 § 2 mom. Insamling och utdelning skall dock ske minst en gång i veckan.

Om det till en mottagare i fråga om vilken 1 mom. är tillämpligt ankommer ett postpaket, en försändelse från myndighet eller en brådskande försändelse skall mottagaren, om inte utdelning kan ske eller ankomstavi lämnas därförinnan, senast tredje dagen från försändelsens ankomst om möjligt underrättas per telefon, via e-post eller på något annat sätt att försändelsen finns att avhämta på postföretagets verksamhetsställe.

Ett postföretag skall minst en gång per år underrätta landskapsregeringen vilka hushåll som berörs av bestämmelserna i 1 mom. Med anledning av denna underrättelse skall landskapsregeringen bestämma om det finns skäl att ändra postföretagets beslut så att antalet hushåll på vilka 1 mom. tillämpats sänks.

12 §

Utdelningsplan och utdelningsavtal

Varje postföretag skall utarbeta en detaljerad plan för hur utdelningen enligt 10 § skall ordnas. En mottagare som önskar att utdelningen skall ske närmare mottagarens bostad eller verksamhetsställe än planen förutsätter, har rätt att med postföretaget avtala om nödvändiga ändringar i planen för att tillgodose önskemålet. Postföretaget har rätt att debitera mottagaren en skälig avgift för detta.

Om en mottagare och ett postföretag inte kunnat enas om av mottagaren begärda ändringar i utdelningsplanen och om frågan inte avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut, har postföretaget, om utdelning till följd av tvisten inte kunnat ske, rätt att förvara mottagarens brev försändelser på det verksamhetsställe som är beläget närmast mottagarens adress. Mottagaren har rätt att där avhämta försändelserna.

Landskapsregeringen har rätt att meddela närmare anvisningar om placeringen av anordningar för mottagning och utdelning av brev försändelser.

13 §

Brevhemligheten; tystnadsplikt

Ett postföretag skall trygga brevhemligheten.

Den som är anställd hos ett postföretag får inte röja vad han eller hon i sitt arbete fått veta om en kund eller dennes angelägenheter, om röjandet av uppgifterna kan utgöra en överträdelse av bestämmelserna i 1 mom. eller skada ett affärs- eller kundförhållande. Det sagda gäller även den som antingen själv eller för ett företags räkning med stöd av avtal med postföretaget tillhandahåller tjänster som avses i denna lag.

14 §

Öppnande av försändelser

Ett postföretag har inte rätt att öppna en sluten brev försändelse. Om det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom skall postföretaget utan dröjsmål översända försändelsen till landskapsregeringen.

Ett postpaket får öppnas om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller undersöka dess skick eller om

2) det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom.

Ett postföretag har rätt att översända ett postpaket som avses i 2 mom. till landskapsregeringen i stället för att själv öppna paketet.

Innehållet i ett postpaket som öppnas får inte granskas i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till orsaken till att det öppnas.

Endast en person som särskilt bemyndigats av landskapsregeringen har rätt att öppna ett postpaket. Vid öppnandet skall ett vittne närvara. På paketet skall antecknas att det öppnats samt orsaken till åtgärden. Dessutom skall det uppgöras ett protokoll beträffande öppnandet, vilket undertecknas av den som öppnat paketet och av vittnet.

Den som bemyndigats att öppna postpaketet handlar vid utövandet av sitt uppdrag under tjänstemannaansvar.

15 §

Utredning av mottagare m.m.

Om det är oklart vem som är mottagare av en post försändelse som sannolikt är avsedd att vara personlig, skall det postföretag som har hand om försändelsen försöka reda ut vem som är mottagare. Om detta inte är möjligt skall försändelsen returneras till avsändaren. Om inte heller detta är möjligt, skall postföretaget utan dröjsmål översända försändelsen till landskapsregeringen. Om innehållet sannolikt är förstört får dock försändelsen i dess helhet förstöras. Detsamma gäller en öppen eller öppnad försändelse, om det är uppenbart att det är omöjligt att utreda vare sig vem som är mottagare eller vem som är avsändare.

En försändelse som mottagaren inte vill ta emot skall returneras till avsändaren.

Ett postföretag har rätt att förstöra en försändelse som sannolikt inte är avsedd att vara personlig, om den inte kan frambefordras till mottagaren eller om denne inte vill ta emot den. I fråga om här avsedda försändelser kan ett postföretag dock avtala med avsändaren om återsändande av försändelserna.

Ett postföretag har rätt att till landskapsregeringen översända en försändelse som avses i 3 mom. i stället för att själv förstöra den.

16 §

Postföretagens ansvar

Ett postföretag ansvarar för skada som avsändaren eller mottagaren åsamkas av att en försändelse försenas, förkommer eller skadas. Postföretaget är dock befriat från ansvar om det kan visa att skadan orsakats av en omständighet som företaget inte kunnat undvika och vars konsekvenser det inte har kunnat förhindra.

Om ett postföretag eller någon för vars handlande företaget bär ansvaret har orsakat i 1 mom. avsedd skada uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, kan det inte friskriva sig från ansvar med stöd av bestämmelserna i 1 mom.

Ett postföretags ansvar börjar när avsändaren avlämnat försändelsen på insamlingsstäl-

let eller på annat av postföretaget godkänt sätt överlämnat den till postföretaget. Ansvaret upphör när postföretaget på i denna lag förutsatt sätt eller på överenskommet sätt överlämnat försändelsen till mottagaren eller till dennes företrädare. Om postföretaget kräver kvittering på överlåtelsehandling som gäller försändelsen, har det rätt att på denna göra anteckning rörande mottagarens personbeteckning och den handling där personbeteckningen kontrollerats.

Ett avtalsvillkor som till nackdel för avsändaren eller mottagaren avviker från ansvarsbestämmelserna i denna lag är ogiltigt. Om postföretagets avtalspart inte är en i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen (FFS 38/1978) avsedd konsument är villkoret dock giltigt under förutsättning att det är skäligt med hänsyn till avtalspartens ställning, försändelsens exceptionella karaktär eller andra särskilda omständigheter.

Ett postföretag och den för vars handlande postföretaget bär ansvaret har rätt att åberopa de i 1 mom. nämnda ansvarsbefrielsegrunderna även i det fall ett ersättningsanspråk inte grundas på denna lag, om det hade varit möjligt att yrka ersättning med stöd av denna lag.

Bestämmelserna i denna lag om ett postföretags ersättningsansvar tillämpas endast om något annat inte följer av en internationell konvention som är bindande för landskapet.

17 §

Begränsning av ett postföretags ansvar

Till den som lidit skada av att en försändelse försenats skall i ersättning betalas ett belopp som motsvarar skadans storlek, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) 85 euro för en rekommenderad eller med mottagningsbevis försedd brevårsändelse samt
- 3) 150 euro för andra brev, brevårsändelser eller postpaket.

Till den som lidit skada av att en försändelse skadats eller förkommit skall i ersättning betalas ett belopp som motsvarar skadans storlek, dock högst

- 1) 50 euro för en vanlig brevårsändelse,
- 2) det avtalade assuransvärdet för en assure-rad försändelse,
- 3) 340 euro för andra brevårsändelser samt
- 4) 25 euro per kilo för postpaket.

Om ett postföretag eller någon för vars handlande företaget bär ansvaret har orsakat i 1 eller 2 mom. avsedd skada uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, har det inte rätt att begränsa sitt ansvar med stöd av dessa lagrum.

Ett postföretag och den för vars handlande postföretaget bär ansvaret har rätt att åberopa de i 1 och 2 mom. nämnda ansvarsbegränsning-

arna även i det fall ett ersättningsanspråk inte grundas på denna lag, om det hade varit möjligt att yrka ersättning med stöd av denna lag.

Skadestånd som utdöms med stöd av denna lag kan jämkas enligt vad som kan anses skäligt, om den skadelidande har medverkat till skadan eller om andra omständigheter än den skadevällande handlingen har bidragit till skadans uppkomst.

De i 1 och 2 mom. angivna penningbeloppen kan justeras genom landskapsförordning i enlighet med förändringarna i penningvärdet.

18 §

Anmärkning och preskription

Vid äventyr att rätten till ersättning går förlorad skall en anmärkning om att en försändelse skadats framställas till det berörda postföretaget inom en skälig tid efter att mottagaren upptäckt skadan eller borde ha upptäckt den. Om mottagaren inte är en i 1 kap. 4 § konsumentskyddslagen avsedd konsument skall dock anmärkning om synlig skada framställas när försändelsen tas emot av mottagaren eller dennes företrädare.

Rätten till ersättning är förverkad, om yrkandet på ersättning inte framställts skriftligen till postföretaget inom ett år eller, om skadan har orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, inom tre år

1) från tidpunkten då postföretagets ansvar enligt 16 § 3 mom. upphörde, om rätten till ersättning grundar sig på att försändelsen skadats eller försenats, och

2) från tidpunkten då postföretaget underrättade mottagaren om att försändelsen förkommit, om rätten till ersättning grundar sig på den omständigheten.

19 §

Leveransvillkor

Ett postföretag skall uppgöra leveransvillkor i skriftlig form. De skall finnas tillgängliga för användarna kostnadsfritt.

Av leveransvillkoren skall tydligt framgå

1) kundens och postföretagets rättigheter och skyldigheter,

2) vilka åtgärder kunden bör vidta när en försändelse försenats, skadats eller förkommit eller när kvalitetsnormerna för tjänsterna inte följts,

3) vilka rättsmedel som står till kundens förfogande, inbegripet möjligheten att i vissa fall begära myndighets avgörande av tvist,

4) avgifterna för de tjänster som tillhandahålls, och

5) hur kunderna informeras om avgiftsändringar samt

6) grunderna för säkerheter och andra betalningsgarantier som eventuellt krävs av kunden.

I leveransvillkoren kan intas även andra än i 2 mom. angivna uppgifter rörande de tjänster som tillhandahålls, bl.a. uppgifter rörande olika slag av postförsändelser och beträffande de egenskaper dessa får ha samt egenskaper för och begränsningar gällande rekommenderade och assurerade försändelser.

En utförlig och tydlig prislista över avgifterna för posttjänsterna skall kostnadsfritt finnas tillgänglig för kunderna. Om anbud eller avtal om posttjänster i enskilda fall lämnas eller ingås, skall de vara skriftliga eller tillgängliga i elektronisk form.

Innan ett postföretag tar i bruk sådana leveransvillkor som är avsedda att äga allmän giltighet, skall de tillställas landskapsregeringen för godkännande.

20 §

Offentliggörande av posttjänsters kvalitet

Varje postföretag skall årligen publicera uppgifter om tjänsternas kvalitet, varvid särskilt skall framgå antalet klagomål och hur dessa har behandlats.

21 §

Prissättning av posttjänster

De avgifter som den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster tar ut skall vara så rimliga att samtliga användare ges möjlighet att få tillgång till de tjänster som tillhandahålls. De skall dessutom vara tydliga och klara samt icke-diskriminerande.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall ha en enhetlig taxa för brev- och försändelser inom landskapet, såvitt gäller brev- och försändelser som skall utdelas följande arbetsdag. Detta hindrar inte enskilda prisavtal med kunderna.

Avgifterna för posttjänsterna skall grunda sig på kostnaderna. Sker ändringar i prissättningen skall information om detta ges minst en månad innan ändringen träder i kraft.

22 §

Kostnadsredovisning

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall använda ett redovisningssystem av vilket framgår dels skäligheten av avgifterna för de olika tjänsterna, dels avgifternas förhållande till kostnaderna.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall i sin interna redovisning hålla de tjänster som hör till de samhällsomfattande

tjänsterna åtskilda från övriga tjänster. Kostnaderna för de tjänster som hör till de samhällsomfattande tjänsterna skall uträknas per försändelseslag.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall tillställa landskapsregeringen beskrivningar av sina redovisningssystem.

23 §

Samarbetsplikt

Ett postföretag är skyldigt att se till att en brev- och försändelse som inlämnats till det för förmedling vidarebefordras för att förmedlas av ett annat postföretag, om mottagarens adress inte finns inom dess verksamhetsområde.

Ett postföretag är skyldigt att se till att försändelser som lämnats till ett annat postföretag för befordran kan utdelas till en mottagare vars adress är belägen i postbox eller annan anordning som det förstnämnda postföretaget besitter.

Avtalsvillkoren i avtal mellan postföretag rörande i 1 och 2 mom. avsedda angelägenheter skall vara icke-diskriminerande och skäligen. Avtalen skall innehålla överlåtelsevillkor samt grunderna för prissättningen. Dessutom skall de kvalitetskrav som föreskrivs i denna lag följas.

I 3 mom. avsedda avtal skall utan dröjsmål tillställas landskapsregeringen för godkännande. Landskapsregeringen anses ha godkänt ett avtal om den inte meddelat något annat inom en månad efter tidpunkten för mottagandet av avtalet. Om landskapsregeringen anser att avtalet inte fyller de krav som uppställs i denna lag, skall den förelägga en rimlig tidsfrist inom vilket avtalet skall ändras. Innan landskapsregeringens godkännande lämnats får avtalet inte tillämpas.

24 §

Övriga skyldigheter

Ett postföretag skall säkerställa att postverksamheten fungerar så störningsfritt som möjligt även under undantagsförhållanden. I det syftet skall det utarbeta beredningsplaner och vidta andra lämpliga förberedande åtgärder. En behörig myndighet kan meddela anvisningar om förberedelser för undantagsförhållanden.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster skall se till att i lag föreskrivna delgivningsförfaranden kan användas i hela landskapet. Den person som utför till ett delgivningsförfarande hörande uppgifter handlar under tjänstemannaansvar.

**5 kap.
Anordningar för insamling
och utdelning**

25 §

Placering av brevlådor

En kommun är skyldig att tillåta att brevlådor och andra anordningar för insamling eller utdelning av brev försändelser placeras på i stadsplan eller i byggnadsplan anvisade allmänna områden, om de inte till rimliga kostnader kan placeras på något annat för postföretaget eller mottagaren lämpligt sätt. Anordningarna får dock inte placeras på ett sådant sätt att de medför onödig fara för trafiken eller innebär väsentlig olägenhet vid nyttjande av området i överensstämmelse med stads- eller byggnadsplanen.

Ägaren till en tomt, en annan fastighet eller en byggnad är skyldig att tillåta att anordningar som avses i 1 mom. fästs på en vägg, en port eller vid ett staket under de förutsättningar som anges i 1 mom. Ytterligare skall beaktas att anordningarna inte får medföra oskälig olägenhet för fastighetens eller byggnadens ägare.

Anordningar som avses i 1 mom. får placeras på sådana sido-, skydds- och frisiktsområden som avses i 40 och 41 §§ landskapslagen (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland, om placeringen av anordningarna inte medför onödig fara för trafiken eller väsentlig olägenhet för väghållningen.

26 §

*Avgörande av tvist rörande
placering av brevlådor*

Om parterna inte kommer överens om placeringen av anordningar som avses i 25 § 2 mom., kan frågan hänskjutas till kommunens byggnadsnämnd för avgörande. Vid prövningen av ärendet skall byggnadsnämnden beakta dels hur platsen i fråga används i övrigt samt de krav en ändamålsenlig postverksamhet ställer, dels de anvisningar som landskapsregeringen lämnat med stöd av 12 § 3 mom.

Men och skada som orsakas av anordningar som avses i 25 § 2 mom. skall ersättas i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter. Om parterna avtalat om ersättningen, binder avtalet också en senare ägare till fastigheten eller byggnaden.

**6 kap.
Styrning av och tillsyn över
postverksamheten**

27 §

Allmän styrning, utveckling och tillsyn

Den allmänna styrningen och utvecklandet av postverksamheten ankommer på landskapsregeringen.

Landskapsregeringen skall utöva tillsyn över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den efterföljs. Landskapsregeringen skall varje år publicera en berättelse över hur de kvalitetsnormer som anges i 5 § uppfyllts.

28 §

Tillsynsavgift för postverksamhet

Postföretagen skall betala en årlig tillsynsavgift till landskapsregeringen. Avgiften skall användas för bestridande av landskapsregeringens kostnader för handhavandet av de uppgifter som enligt denna lag ankommer på landskapsregeringen. Tillsynsavgiften utgör 2000 euro.

29 §

Rätt till information

Landskapsregeringen har, utan hinder av vad någon annanstans i lag bestäms om sekretess för handlingar, rätt att för handhavandet av de uppgifter som avses i denna lag av postföretagen få behövlig information om postföretagens ekonomi och deras verksamhet enligt denna lag.

7 kap.

**Uppgifter i anslutning till
säkerställandet av postgången**

30 §

Öppnande av försändelse

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett slutet brev som tillställts landskapsregeringen med stöd av 14 § 1 mom., om det föreligger skäl att anta att försändelsen utgör fara för hälsa eller egendom.

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett slutet brev som tillställts landskapsregeringen med stöd av 15 § 1 mom., om detta är nödvändigt för att utröna i första hand vem som är mottagare, i andra hand vem som är avsändare.

Landskapsregeringen har rätt att öppna ett postpaket om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller undersöka dess skick,

2) det finns skäl att anta att försändelsen kan utgöra fara för hälsa eller egendom eller

3) det är fråga om en försändelse som postföretaget varken har kunnat tillställa mottagaren eller returnera till avsändaren.

Den som vid landskapsregeringen handhar de uppgifter som avses i denna paragraf får öppna en postförsändelse endast i närvaro av ett vittne. Innehållet i en öppnad försändelse får inte granskas i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till orsaken till att det öppnas. På försändelsen skall antecknas att den öppnats, orsaken till öppnandet, tid och plats för öppnandet samt den bestämmelse som åtgärden grundar sig på. Anteckningen skall under-tecknas av den som verkställt öppnandet. Dessutom skall det uppgöras ett protokoll beträffande öppnandet, vilket undertecknas av den som öppnat försändelsen och av vittnet.

31 §

Återsändande av en öppnad försändelse till ett postföretag

Om en öppnad försändelse innehåller uppgifter som gör det möjligt att fastställa vem som är mottagare eller avsändare, skall landskapsregeringen returnera försändelsen jämte anteckningarna om öppnandet till det berörda postföretaget. För säkerställande av brevhemligheten skall försändelsen slutas innan den returneras. Postföretaget skall också underrättas om i försändelsen påträffade adressuppgifter eller andra uppgifter med vilkas hjälp försändelsen kan vidarebefordras eller returneras.

Det åligger det i 1 mom. avsedda postföretaget att vidarebefordra försändelsen till mottagaren eller, om det endast varit möjligt att fastställa vem som är avsändare, returnera den till denne.

Postföretagen har rätt att ta ut en avgift för ny befordran av postpaket samt för försändelser som återställs enligt bestämmelserna om distansförsäljning i 6 kap. konsumentskyddslagen.

32 §

Förvaring och förstörande av öppnade försändelser

Om det i en öppnad försändelse inte finns uppgifter som gör det möjligt att fastställa vare sig vem som är mottagare eller avsändare, skall

landskapsregeringen hålla försändelsen i förvar under sex månaders tid, räknat från dagen då försändelsen öppnades. Om det under denna tid inte varit möjligt att få fram uppgifter som gör det möjligt att befordra försändelsen till mottagaren eller returnera den till avsändaren, skall försändelsen förstöras på lämpligt sätt och så vitt möjligt med bevarande av brevhemligheten. Om försändelsen förutom eventuella personliga meddelanden innehåller något som äger ekonomiskt värde, skall meddelandena förstöras medan det övriga innehållet kan försäljas på lämpligt sätt.

Medel som influtit vid en försäljning som avses i 1 mom. tillfaller landskapet. Detsamma gäller pengar och andra giltiga betalningsmedel som finns i en försändelse som avses i 1 mom.

En försändelse får förstöras innan den i 1 mom. nämnda fristen löpt till ända, om det är fråga om

1) en försändelse vars innehåll sannolikt har förstörts,

2) en försändelse vars innehåll kan orsaka fara för hälsa eller egendom eller

3) en försändelse som uppenbarligen inte är avsedd att vara personlig eller som det av något annat motsvarande skäl är uppenbart onödigt att förvara.

33 §

Hemlighållande av handlingar och tystnadsplikt

Postförsändelser och handlingar i dem vilka omhänderhas av landskapsregeringen med stöd av bestämmelserna i detta kapitel skall hållas hemliga.

En anställd vid landskapsregeringen får inte till någon obehörig lämna upplysningar om postförsändelser eller deras innehåll, om han eller hon fått dessa vid utförande av uppgifter som avses i 30 – 32 §§.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. utgör inte hinder för att uppgifter ur protokoll rörande öppnande av postförsändelser delges ett postföretag, om detta är nödvändigt för att en försändelse skall kunna tillställas mottagaren eller avsändaren.

34 §

Tjänstemannaansvar

Bestämmelserna om tjänstemannaansvar, med undantag för reglerna om avsättning till följd av åsidosättande av tjänsteplikt, tillämpas också på en person som står i ett annat anställningsförhållande än tjänsteförhållande till landskapsregeringen då han eller hon utför uppgifter som avses i 33 §.

8 kap. Påföljder, tvångsmedel och ändringsökande

35 §

Återkallande av tillstånd

Tillstånd för postverksamhet kan återkallas av landskapsregeringen

1) om tillståndshavaren underlåter att inleda regelbunden verksamhet inom sex månader från dagen då tillståndsbeslutet vunnit laga kraft eller

2) om tillståndshavaren i väsentliga avseenden, eller trots varning bryter mot denna lag, mot föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen eller mot tillståndsvillkor.

36 §

Varning och tvångsmedel

Om ett postföretag bryter mot denna lag, mot föreskrifter som utfärdats med stöd av lagen eller mot tillståndsvillkor, kan landskapsregeringen, om förseelsen inte är så allvarlig att tillståndet bör återkallas, ge postföretaget en varning samt, om det är motiverat, ålägga postföretaget att rätta felet eller försummelsen.

Beslut som avses i 1 mom. får förenas med vite eller äventyr att en försummad åtgärd utförs på det försumliga postföretagets bekostnad.

Kostnaden för en åtgärd som utförts på ett försumligt postföretags bekostnad betalas i förskott av landskapsregeringen och får hos det försumliga postföretaget drivas in utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

37 §

Olovlig postverksamhet; brott mot tystnadsplikt

Den som utövar postverksamhet utan att inneha i denna lag föreskrivet tillstånd skall för *utövande av olovlig postverksamhet* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som bryter mot i 13 § 2 mom. föreskriven tystnadsplikt skall för *brott mot tystnadsplikt* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

38 §

Avgörande av tvister

Den som är missnöjd med en utdelningsplan som avses i 12 § eller med postutdelningen kan söka ändring hos landskapsregeringen. Begäran om ändring skall lämnas till landskapsregeringen inom 60 dagar från dagen då ändrings-

sökanden fick kännedom om de omständigheter som är i fråga. Ett postföretag skall på begäran informera en kund om möjligheten att ansöka hos landskapsregeringen om avgörande av en här avsedd tvist.

Landskapsregeringens beslutanderätt rörande tvister omfattar inte frågor som rör avtal mellan postföretag och kunder eller ett postföretags ersättningsansvar.

39 §

Sökande av ändring

Ändring i ett beslut som landskapsregeringen eller en kommunal byggnadsnämnd fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär på det sätt som särskilt är föreskrivet.

Om det allmänna intresset det kräver eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart, kan landskapsregeringen förordna att beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag omedelbart skall verkställas och vara gällande under i beslutet föreskriven tid, om inte en besvärsmyndighet förordnar annat.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

40 §

Adressregister

Ett postföretag har rätt att för utövande av postverksamheten föra ett adressregister över avsändare och mottagare av post. I registret antecknas namn- och adressuppgifter samt personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har rätt att från befolkningsdatasystemet få personbeteckningar och ändringar av dem, uppgifter om födda och avlidna personer, uppgifter om modersmål samt uppgifter om adresser.

Uppgifterna i ett postföretags adressregister används för befordran av försändelser samt för att kontrollera och korrigera adresserna för de avsändare som slutit avtal om adresstjänster. Namn- och adressuppgifter i adressregistret kan lämnas ut när detta är förenligt med adressregistrets syfte. Personbeteckning eller annan motsvarande identifieringskod får inte lämnas ut. En registrerad person har rätt att förbjuda att hans eller hennes personuppgifter används för kontroll- och korrigerings-tjänster som gäller adresser.

En uppgift i ett adressregister som är föråldrad skall utplånas senast sedan tio år förflutit från den dag när ett postföretag har fått känne-

dom om att uppgiften inte längre motsvarar gällande förhållanden.

41 §
*Åtgärder med anledning av att
postverksamhet upphör*

Om ett postföretag upphör med sin verksamhet, skall företaget underrätta landskapsregeringen om saken senast tre månader innan verksamheten upphör.

Om ett postföretags tillstånd för postverksamhet återkallas, om tillståndet inte förnyas när det går ut eller om postföretaget av annan orsak upphör med sin verksamhet skall landskapsregeringen vid behov besluta om de åtgärder som skall vidtagas för att postverksamheten skall kunna upprätthållas.

Nås, i fall som avses i 2 mom., inte avtal om att anläggningstillgångar som behövs för bedrivande av postverksamhet överförs till ett annat postföretag, kan landskapsregeringen besluta om överförandet mot ersättning. I fråga om grunderna för och bestämmandet av ersättningen skall landskapslagen om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter tillämpas.

42 §
Frimärksutgivning m.m.

Landskapsregeringen kan på ansökan bevilja ett postföretag rätt att utge frimärken att användas som kvitto på betalning av befördran av en postförsändelse. I fråga om frimärken som är avsedda att användas i gränsöverskridande

post skall landskapsregeringen vid sin tillståndsgivning beakta de bestämmelser som härvid gäller.

Ett beslut om rätt att utge frimärken kan begränsas i tiden och upphör senast att gälla när det ifrågavarande postföretagets tillstånd för bedrivande av postverksamhet upphör.

**10 kap.
Ikraftträdelse- och
övergångsbestämmelser**

43 §
Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007. Åtgärder för verkställighet av lagen får vidtas innan lagen träder i kraft.

44 §
Övergångsbestämmelser

Posten på Åland (Posten) har rätt att fortsätta sin verksamhet med stöd av tidigare gällande bestämmelser under sex månader räknat från den dag då lagen trädde i kraft. Om Posten därförinnan har ansökt om tillstånd till bedrivande av postverksamhet enligt denna lag, har Posten rätt att med stöd av tidigare gällande bestämmelser fortsätta sin verksamhet intill dess tillståndsansökan antingen bifallits eller avslagits genom beslut som vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i 4 kap., 5 kap., 7 kap. samt 38 – 40 §§ skall tillämpas på Postens verksamhet från dagen då denna lag träder i kraft.

Mariehamn den 23 augusti 2007

JÖRGEN STRAND
vicelanträd

Runar Karlsson
föredragande ledamot